

ادامه از صفحه قبل (گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین خطیب)

« **حتماً برنامه‌ای که برای ناامنی در کشور تدارک دیده شده بود، بسیار گسترده‌تر از چیزی بود که در واقعیت به وقوع پیوست. به بیان دیگر، بخش اعظم و مهمی از این برنامه، توسط دستگاه‌های امنیتی خنثی شد. لطفاً کمی درباره سایر وجوهی که برای ناامنی در کشور و نیز میزان اشراف دستگاه‌های امنیتی بر آن تدارک دیده شده بود، صحبت کنید.**»

- اگر بخواهیم هدف اصلی دشمنان اصلی را بگویم صریحاً دشمن به‌دنبال «پروژه ویران‌سازی» ایران است. دقیقاً طبق مدلی که در سوریه، عراق، لیبی، افغانستان و یمین اجرا کردند؛ اما در «ایران قوی» و برای «درخت تناور انقلاب اسلامی» نه، توانستند و نه، هرگز خواهند توانست.

حداقل از ابتدای سال جاری، دشمن در مقاطع مختلف نظیر روز معلم یا همزمان با مردمی‌سازی یازانه‌ها یا روز حجاب و غغاف، برای ایجاد ناامنی در کشور تلاش‌های گسترده‌ای کرده است که ضربات وارده به تیم‌های تروریستی متعدد در مناطق مرزی یا آن‌سوی مرز و نیز خنثی‌سازی عملیات انفجار در یکی از صنایع هوایی اصفهان، از نمونه‌های بارز آن است؛ در همین اغتشاشات، طبق آخرین آمار، قریب به ۱۰۰ تن از عناصر وابسته به منافقین، بیش از ۱۵۰ نفر از عناصر وابسته به گروه‌های تروریستی کردی و سایر گروه‌های تروریستی دستگیر شده‌اند.

در برخی از کیس‌ها عناصری که علاوه بر هدایت میدانی در اغتشاشات، تحت ارتباط با خارج از کشور اقدام به اختفای سلاح جنگی و مهمات (تی‌ان‌تی) کرده بودند، شناسایی و دستگیر شدند و جالب‌تر این‌جاست که پس از دستگیری بعضی از این عناصر، شبکه رسانه‌ای وابسته به رژیم صهیونیستی، موضوع دستگیری این افراد را تحت رصد قرار داده است.

اما باید اشاره کرد که بمحمدالله امروز جامعه اطلاعاتی جمهوری اسلامی ایران، اشراف عظیمی دارد که دشمنانش را در تمام دنیا تحت تعقیب قرار می‌دهد. امروز که خدمت شما هستیم، حداقل شش نفر از عناصر و سرکردگان گروهک‌های تروریستی ضدملت با طراحی و هوشمندی دستگاه اطلاعاتی دستگیر و از نقاط مختلف دنیا برای پاسخ‌گویی به جنایات‌شان به تهران منتقل شده‌اند. از اعضای اصلی گروهک‌های تجزیه‌طلب تا ضددین و وابسته به سرویس‌های اطلاعاتی رژیم غاصب صهیونیستی و رژیم تروریست آمریکا. ضمن اینکه هم‌اکنون یکی از سرکردگان گروه‌های تروریستی که مجری پروژه تجزیه‌طلبی بوده در اختیار وزارت اطلاعات می‌باشد که جزئیات آن، اخیراً رسانه‌ای شد. (مسئند ژژرال)

امنیت در جمهوری اسلامی ایران برای مردم و مبتنی بر مردم است. یکی از قواعد ماندگاری و جذابیت الگوی جمهوری اسلامی ایران، ابتدائی آن بر رأی و خواست عموم مردم است. استقلال و امنیت نیز، در ایران مبتنی بر خواست و رأی مردم است. این مردم هستند که امنیت کشور را در بستری از ناامنی‌ها که دور تا دور ایران را فراگرفته، حفظ و حراست می‌کنند. هر کنشگر ضدامنیتی قبل از این‌که با دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی، مواجه باشد، اول باید از سد محکم و مستحکم مردم عبور کند. امروز با افتخار می‌توانیم ادعا کنیم که دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی، از مردم و برای مردم‌اند و هر تحلیلی که در آن دستگاه‌های اطلاعاتی امنیتی را جدای از مردم فرض بگیرد و تصور کند، تحلیلی اشتباه و به‌دور از واقعیت است. همچنانکه اعلام کردیم، بازداشت دیگر عوامل عملیاتی و پشتیبانی حرم حضرت شاهچراغ ^(ع) با همکاری هوشمندانه، شجاعانه و ستودنی مردم صورت گرفت.

باور داریم که حوادث تلخ روزهای گذشته، توسط شبکه‌های پیچیده سازماندهی شده‌اند؛ ولی پیاده‌نظام دشمنان خارجی، عده‌ای فریب‌خورده و ناآگاه‌اند که فاقد بینش و قدرت تشخیص لازم و درست هستند. مقابله و برخورد با این لایه‌های سطحی و ناآگاه، نه سخت و دشوار و نه هدف و برنامه جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی بوده است. هدف دستگاه اطلاعاتی، راهبردی طیف‌های فریب‌خورده و آگاه‌سازی آنها در برخورد با واقعیت‌ها از یک طرف و مصون‌سازی جامعه از توطئه‌ها از سوی دیگر است. دستگاه‌های اطلاعاتی منسجم، هماهنگ و همدل کشور با وجود بروز خشونت‌های زیاد و با وجود ارائه آموزش‌های اقدامات تروریستی از طریق رسانه‌های دشمن، به‌دنبال ارتقای سطح امنیت و مصون‌سازی جامعه‌اند. فرآیند مصون‌سازی جامعه، مستلزم درجه‌ای از بینش است که طبق آن، آگاهی‌های کاذب از منشا و مصدر کشورهای متخاصم بی‌اثر می‌شود. بر اساس این بینش است که هر پارسی‌گویی و هر رسانه فارسی‌زبان، لزوماً ایرانی و ایران‌دوست نیست.

« **امنیت و توان جامعه اطلاعاتی در کشور ما در مقایسه با کشورهای منطقه و همچنین در مقایسه با کشورهای غربی، اروپایی و آمریکایی در چه سطحی قرار دارد؟ تعاملات و ارتباطات جامعه اطلاعاتی ایران با کشورهای مختلف چگونه است؟**»

- زمانی توان اطلاعاتی ایران در داخل کشور و معطوف به حفظ امنیت در شهرها بود؛ اما اکنون به‌لطف تلاش‌ها و مجاهدت‌های جامعه اطلاعاتی کشور، بازوهای اطلاعاتی ایران در بسیاری از مناطق جهان گسترده شده است.

مشاهده می‌کنید که رژیم صهیونیستی و دولت آمریکا همیشه به این توانمندی و اشراف، اشاره می‌کنند. تردد افسران جاسوسی دشمنان در کشورهای همسایه حتی با هویت‌های جعلی و پاسپورت‌های دیگر کشورها برای افسران اطلاعات ما، غالباً مکشوف است و معمولاً بر تحرکات و برنامه‌های آنها اشراف لازم را داریم.

خوشبختانه حتی با کشورهایی که روابط سیاسی چندان گرمی نداریم، در حوزه اطلاعاتی و تبادللی، روابط مناسبی داریم و بر این مبنا که از کشورهای همسایه هیچ تهدیدی علیه دیگری نباید شکل بگیرد، روابطی برقرار شده است.

در مجموع بمحمدالله با عنایات حق تعالی و دعای امام عصر ^(ع) رهبری مدبرانه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و هوشیاری و حضور مقتدرانه مردم عزیز، جمهوری اسلامی ایران در منطقه‌ای پرتلاهب، حضوری مقتدرانه دارد و دستگاه‌های نظامی، امنیتی و اطلاعاتی کشور از موفق‌ترین مجموعه‌ها در سطح دنیا هستند و در تعامل مناسب با کشورهای منطقه و همسایگان، خصوصاً خط مقاومت هستیم. امروز کلان‌پروژه‌های دشمن در منطقه دچار شکست شده و صدای شکستن استخوان‌های قزوت استکبار آمریکا، پس از خروج از منطقه واضح‌تر گردیده است.

مواجهه با اعتراض و اغتشاش از نگاه فقه

مدیر گروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

یکی از مباحث بسیار مهم در فقه سیاسی، ناظر به چگونگی مواجهه با اعتراضات و همچنین نوع برخورد با اغتشاشات و اقدامات ضد نظم و امنیت عمومی است. در همین رابطه خبرگزاری «شبستان»، در گفت‌وگویی با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدکاظم سیدباقری، مدیر گروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، به بررسی چگونگی مواجهه با اعتراض و اغتشاش از نگاه فقه پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

که نگاه و رویکرد فقه سیاسی ما به بحث اعتراضات چیست؟

- قبل از پاسخ به پرسش شما لازم می‌دانم که ناظر به تحولات هفته‌های اخیر در کشورمان، نکته‌ای را متذکر شوم و آن هم اینکه امروزه بیش از هر چیز ما نیاز داریم که زمینه و بسترگفت‌وگو و تعامل را در میهن عزیزمان فراهم کنیم. از سوی دیگر باید بحث اعتراض را از اغتشاش، شورش و تحركات مسلحانه جدا کرد.

نکته حائز اهمیت اینکه مبتنی بر اصل مشورت و نصیحت و فریضه امر به معروف و نهی از منکر، باید توجه داشت که فرآیندهایی در نظام اسلامی وجود دارد که به ما می‌گوید: مردم در ساختار جمهوری اسلامی حق اعتراض و انتقاد دارند و این مسأله در اصول قانون اساسی نیز مورد توجه جدی قرار گرفته است؛ کما اینکه در فقه شیعی نیز این امر تأیید شده است.

اساساً اندیشه‌ها و افکار، در روند گفت‌وگویی و فرآیند تعاملی شکل گرفته و نضج پیدا می‌کنند؛ چه آنکه فراتر از این مباحث، روند نقادانه، در اصلاح امور یک ضرورت است؛ اما این نقادی و اعتراض به‌معنای اغتشاش و

هرج و مرج طلبی و هنجارشکنی نیست؛ چه آنکه امنیت و آرامش مردم، امر بسیار مهم و کلیدی به‌شمار می‌رود. به دیگر سخن این را می‌خواهم عرض کنم که نباید به‌بهانه نقد و اعتراض به دنبال سوء استفاده‌گری بود. در واقع وجود مشکلات و برخی ضعف‌ها نباید موجب شود که افرادی مصالح و منافع جامعه اسلامی و حقوق مردم را در نظر نگرفته و دست به اغتشاش و تخریب اموال عمومی زده و یا اقدام به ضرب و جرح دیگران کنند.

« **فقه اسلامی و فقه شیعی در مواجهه با اغتشاشگران و برهم زندگان امنیت و آرامش عمومی مردم چه دستوری دارد؟**»

- آنچه مسلم است، اینکه اغتشاشگران و آشوب‌طلبان به دنبال ضربه به آرامش مردم هستند و این مسأله به هیچ‌وجه در اندیشه و فقه اسلامی و شیعی مورد پذیرش قرار نمی‌گیرد؛ کما اینکه ما در تعلیم دینی و فقه سیاسی خودمان داریم که باید با برهم‌زنندگان نظم و آرامش عمومی، برخورد لازم و مقتضی صورت گیرد. اهمیت این مسأله بدان خاطر است که حفظ آرامش مردم و حفظ امنیت برای نظام و جامعه اسلامی، یک اصل اساسی و

کنشگری نخبگان؛ از وظایف تا چالش‌ها

حجت‌الاسلام محمد ملکزاده، عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشکده نظام‌های اسلامی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

و اندیشه‌ای برتر و توانمندتر است، اطلاق نمی‌شود؛ بلکه باید این توانمندی در مرحله عمل به اثبات برسد و فرد مدعی نخبگی، باید در هر حوزه‌ای اعم از سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و حوزه‌های دیگر، بتواند وضعیت حال و آینده پدیده‌ها را در سطوح مختلف داخلی و بین‌المللی تحلیل و بررسی و تبیین، حوادث و پدیده‌ها را مدیریت و در راستای ارتقای زندگی اجتماعی، راهکارهای هوشمندانه ارائه کند. چنین عملکردی منوط به برخورداری نخبگان از شاخص‌های مثبت اخلاقی، هوشمندی و دل‌بستگی به مردم و میهن خویش است. از سوی دیگر، مردم در جامعه اسلامی نیز، موظف به الگو قرار دادن نخبگانی با این ویژگی‌های اخلاقی هستند؛ چنان‌که امام علی ^(ع) می‌فرماید: «الْناشُ أَنْبَاغٌ مَنْ اتَّبَعُوهُ مِنْ أَتْبَعَهُ الْحَقُّ وَأَتْبَعَهُ الْبَاطِلُ…، فَمَنْ اتَّبَعَ بِالْضَّادِّفَيْنِ خَيْرٌ مَعَهُمْ وَمَنْ اتَّبَعَ بِالْمُنَافِقَيْنِ خَيْرٌ مَعَهُمْ»؛ مردم در قیامت دنباله‌روی آن پیشوای حق یا پیشوای باطلی هستند که در دنیا پیرو او بوده‌اند؛ هر کس راست‌دینان را به پیشوایی بگیرد، با آنان محشور و هر کس منافقان را به پیشوایی برگزیند، با آنان محشور می‌گردد. (بحارالانوار، ج ۶۹، ص ۸۱، ح ۲۹)

• وظایف نخبگانی

از آنجا که ترقی و تعالی یا سقوط و اضمحلال هر جامعه‌ای تا حد زیادی به نقش و کارکرد نخبگان آن جامعه وابسته است، نوع اندیشه و تفکر آنان در اجرای صحیح یا ناقص برنامه‌های سیاسی و اجتماعی سرنوشت‌ساز است؛ از این رو سؤال درباره اینکه وظایف و کارکردهای نخبگان در جامعه چیست، از مسائلی بوده که همواره ذهن اندیشمندان علوم سیاسی و اجتماعی را به خود مشغول نموده و پیرامون این سؤال نظریه‌های متفاوتی هم مطرح شده است؛ بنا به نظریه «پارتو»، جامعه‌شناس ایتالیایی که در آن از لزوم گردش نخبگانی در نظام سیاسی و اجتماعی سخن به میان آمده است، نقش مثبت نخبگان در اصلاح، پیشرفت، پویایی و حرکت رو به رشد جامعه تعیین می‌شود، یعنی آنان موظف به ایفای نقش در یک حرکت تکاملی در جوامع انسانی هستند. انجام این وظایف باید در راستای تأمین نیازهای واقعی جامعه و برطرف کردن مشکلات مردم باشد. رهبر انقلاب اسلامی در دیدار جمعی از نخبگان و استادانهای برتر علمی کشور در آبان‌ماه سال جاری در توصیه‌ای، فرمودند: وظیفه نخبگان احساس مسئولیت در قبال مسائل و مشکلات کشور است و دغدغه این قشر، باید بر رفع مشکلات اجتماعی در عرصه‌های مختلف قرار گیرد.

• چالش‌های نخبگانی

از مهم‌ترین عوامل موفقیت و پایداری در نظام حکمرانی، حضور پویا،

به‌هنگام و متعهدانه نخبگان در عرصه‌های مختلف سیاسی و اجتماعی است. از سوی دیگر، نظام سیاسی نیز باید در جهت جذب نخبگان و به‌کارگیری آنان در مسیر تصمیم‌سازی نظام اقدام مدبرانه نماید تا زمینه مشارکت اجتماعی آنان فراهم گردد. با این حال گاه برخی چالش‌ها مانند عدم تعریف جایگاه و حد و مرزهای اجتماعی نخبگان، سکوت یا اعلام نظرای غیراصولی از سوی آنان، موجب انحراف از وظایف اساسی نخبگانی را فراهم می‌آورد و گاه امنیت ملی را که حفظ آن از اولویت‌های حکمرانی اسلامی است، به خطر می‌اندازد. در طول چهار دهه گذشته پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به‌دلیل عدم ایفای نقش مؤثر و مناسب از سوی نخبگان سیاسی و اجتماعی، جامعه ایران، شاهد فتنه‌ها و آشوب‌ها، تفرقه‌ها و اختلافات و سایر تهدیدها و بحران‌ها علیه امنیت ملی بوده است. اتخاذ مواضع غیراصولی یا سکوت در برابر این بحران‌ها و تهدیدها هر دو از مصادیق چالش‌های نخبگانی به‌شمار می‌رود؛ موضوعی که در تاریخ اسلام همواره جریان داشته و بستر تهدید گوناگون علیه جامعه اسلامی را فراهم آورده است. در بررسی ریشه‌ها و عوامل اصلی این پدیده، عمدتاً موضوعات دنیاطلبانه به چشم می‌خورد. در واقعه تاریخی کربلا کم نبودند، خواص برجسته اجتماعی که دل‌هایشان با امام حسین ^(ع) و علیه یزید بود، امام را برحق و یزید را حاکم ستمگر و باطل می‌دانستند؛ اما از ترس از دست دادن ظاهر دنیا و به خطر افتادن جایگاه اجتماعی خود، گروهی به حاکم ستمگر پیوستند و عملاً در جبهه باطل قرار گرفتند و گروهی دیگر، راه عافیت طلبی و مصلحت‌اندیشی شخصی و سکوت و بی‌طرفی را در پیش گرفتند. تاریخ اسلام نام هر دو گروه را در زمره خائنان به دین، امام مسلمین و امت اسلامی قرار داده است. برخی از آنها، گرچه پس از ماجرای کربلا از بی‌تفاوتی و سکوت خود پشیمان شدند و راه قیام و انقلاب را در پیش گرفتند؛ اما هیچ‌گاه نتوانستند، جامعه اسلامی را از عواقب عمل کرد و انتخاب نادرست خویش برحذر دارند؛ زیرا از وظایف نخبگانی خود جا ماندند.

منبع: پایگاه اطلاع‌رسانی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی